

LW 516

ПРАВНА ЗАЩИТА ПО ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Приета: Прот. № 11 от 17.09.2011 г.; изм. прот. № 15 от 24.06.2016г.

Лектор: Доц. д-р Светла Маргаритова

АНОТАЦИЯ

За 19-те години от датата на ратифициране на Конвенцията от страната ни срещу Република България са постановени близо 400 решения по всички основни тактове на този международен акт. Целта на лекционния курс е да запознае студентите преди всичко с практическите аспекти на воденето на дела пред Европейския съд по правата на човека, с основополагащите решения на Съда относно приложимите стандарти на всяко едно право в законодателството и практиката и с типичните нарушения, установени от съда по български дела.

Семинарите по тази дисциплина биха подпомогнали студентите да получат начални знания за това – кога може да бъде сезиран Европейският съд в Страсбург, какви са изискванията за допустимост с оглед различните критерии на чл. 35, как се подготвя жалба, отговор на становище и претенции за справедливо обезщетение.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ

Основното предназначение на този курс е да даде практически знания и умения на студентите относно следното:

- как да подготвят сами жалби пред Европейския съд;
- как да отсяват важната фактология от подробностите, как да аргументират оплакванията си по отделните текстове на Конвенцията;
- как да не провокират нарушения на правата на гражданите в бъдещата си практическа дейност като магистрати или държавни служители.

ПРЕДПОСТАВКИ

С оглед разнообразието на материята и нейната многоаспектност, както и необходимостта от повече познания в различните области на правото, той би бил полезен на студенти от горните курсове на юридическия факултет, които вече са овладели основните материално-правни и част от процесуално-правните дисциплини. Курсът би бил полезен за всички бъдещи юристи независимо от избора им на професия след дипломирането, тъй като

ще бъде насочен и към това да бъдат избягвани грешни решения и пропуски в дейността на отделните органи, които са в основата на немалко жалби до Европейския съд по правата на човека.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

специалност	статут	Кредити	редовно обучение			задочно обучение		
			л	с	у общ	л	с	у общ
Право	избираема	4	20	20	40	25		25

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Водене на дела в Страсбург

Увод в защитата на правата на човека. За „позитивните“ и „негативните“ задължения на държавите по чл. 1 от ЕКПЧ.

Критерии за допустимост на жалба по Европейската конвенция за правата на човека. Източници на информация за практиката по прилагане на Конвенцията, включително и по дела срещу България.

Процедура за разглеждане на жалби пред Съда в Страсбург

Новите постановки в Протокол 14 (промени на критериите за допустимост на жалбата, производство за постановяване на пилотни решения, други съществени изменения в процедурата пред ЕСПЧ).

Тема 2. Правото на живот и забраната за изтезания – чл. 2 и чл. 3

Правото на живот и забраната на изтезанията, нечовешкото или унизителното отнасяне или наказание (материалноправни и процесуални нарушения чл. 2 и 3 от ЕКПЧ и липсата на вътрешноправни средства за защита срещу тях) . Практиката на Европейския съд по българските дела.

Тема 3: Правото на лична свобода и сигурност – чл. 5

Същност, установени нарушения срещу България и промените в българското законодателство и практика.

Тема 4: Правото на справедлив процес в наказателното производство и правото на ефективно средство за защита– чл. 6 и чл. 13

Същност, минимални права, включени в чл. 6, практиката на Съда по българските дела.

Тема 5: Правото на справедлив процес в гражданското и административното производство и правото на ефективно средство за защита– чл. 6 и чл. 13

Проблеми на достъпа до съд и обхвата на съдебния контрол в административното правораздаване . Проблемни области в гражданското правораздаване от гледище на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ по дела срещу България (продължителност на производството; достъп до съд; изпълнение на съдебни решения; правна сигурност, произтичаща от окончателните съдебни решения). Основни констатации в решенията на ЕСПЧ по дела срещу България.

Тема 6: Правото на личен и семеен живот – чл. 8

Същност, обхват (неприкосновеност на личния и семейния живот, на жилището и на тайната на кореспонденцията, защита на лични данни), ограничения на правото. Практика на Съда по български дела.

Тема 7: Право на свободно изразяване на мнение и на сдружаване – чл. 10 и 11

Същност, обхват, ограничения. Практиката на Съда по български дела.

Тема 8: Защита от дискриминация – чл. 14

Вътрешно-правни средства за защита по българското право и по чл. 14 от Конвенцията.

Практика на Съда в Страсбург и Съда в Люксембург

Тема 9: Защита на правата по Първия допълнителен протокол.

Обща характеристика на правата по този протокол; защита на правото образование; защита на правото на свободни избори – обхват, предпоставки, практика по български дела.

Тема 10. Защита на правото на собственост – чл. 1 от Протокол 1

Как Съдът тълкува понятието “собственост”, предпоставки и ограничения; право на обезщетение; практиката на Европейския съд по български дела

Тема 11. Защита на правата по Протокол № 4

Защита на свободата на придвижване – чл. 2 от Протокол 4

Същност, обхват, вътрешно-правни средства за защита. Практика на Европейския съд по български дела.

Тема № 12. Защита на правата по Протокол № 7

Същност, обхват, предпоставки; практика на Европейския съд по български дела.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на студентите се извършва въз основа на комплексен критерий: участие на студентите в дискусиите по време на семинарните занятия; качество на подготвена писмена работа по предварително поставена задача от изучаваната проблематика и полагането на устен изпит – събеседване с преподавателя. За студентите от редовно обучение ще бъде взето предвид участието им в семинарите при обсъждането на конкретни предварително зададени казуси.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Основни права и свободи /наръчник/.С.,2011 г.
2. Практическо ръководство върху критериите за допустимост на жалбите до Европейския съд по правата на човека (изготвено от Отдела за правни изследвания на Секретарията на Съда).С., 2011

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

3. Боев Б., Кашъмов А., Кънев К. и др. Свободата на изразяване /Увод в правата на човека/. С.,Сиби, 2010 г.
4. Кънев, Красимир. Защита от изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение /Увод в правата на човека/. С.,Сиби, 2009
5. Harris, D.J., O`Boyle, M., Warbrick C. Law of the European Convention on Human Rights. second edition New York. : Oxford University Press,2009,

LW 516

ПРАВНА ЗАЩИТА ПО ЕВРОПЕЙСКАТА КОНВЕНЦИЯ ЗА ЗАЩИТА ПРАВТА НА ЧОВЕКА

Лектор: Доц. д-р Светла Маргаритова

1. Увод в защитата на правата на човека.
2. За „позитивните“ и „негативните“ задължения на държавите по чл. 1 от ЕКПЧ.
3. Критерии за допустимост на жалба по Европейската конвенция за правата на човека.
4. Новите постановки в Протокол 14 (промени на критериите за допустимост на жалбата, производство за постановяване на пилотни решения, други съществени изменения в процедурата пред ЕСПЧ).
5. Процедура за разглеждане на жалби пред Съда в Страсбург
6. Източници на информация за практиката по прилагане на Конвенцията, включително и по дела срещу България.
7. Правото на живот и забраната на изтезанията, нечовешкото или унижителното отнасяне или наказание (материалноправни и процесуални нарушения чл. 2 и 3 от ЕКПЧ и липсата на вътрешноправни средства за защита срещу тях) . Практиката на Европейския съд по българските дела.
8. Правото на лична свобода и сигурност. Обхват, същност.
9. Установени нарушения срещу България и промените в българското законодателство и практика.
10. Правото на справедлив процес в гражданското и административното производство и правото на ефективно средство за защита – чл. 6 и чл. 13
11. Проблеми на достъпа до съд и обхвата на съдебния контрол в административното правораздаване.
12. Проблемни области в гражданското правораздаване от гледище на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и практиката на ЕСПЧ по дела срещу България (продължителност на производството; достъп до съд; изпълнение на съдебни решения; правна сигурност, произтичаща от окончателните съдебни решения)
13. Правото на справедлив процес в наказателното производство и правото на ефективно средство за защита – чл. 6 и чл. 13. Основни констатации в решенията на ЕСПЧ по дела срещу България.
14. Правото на личен и семеен живот - същност, обхват (неприкосновеност на личния и семейния живот, на жилището и на тайната на кореспонденцията, защита на лични данни), Ограничения на правото. Практика на Съда по български дела.
15. Право на свободно изразяване на мнение и на сдружаване. Същност, обхват, ограничения. Практиката на Съда по български дела.
16. Защита от дискриминация – чл. 14. Вътрешно-правни средства за защита по българското право и по чл. 14 от Конвенцията. Практика на Съда в Страсбург и Съда в Люксембург
17. Защита на правата по Първия допълнителен протокол. Обща характеристика; защита на правото образование; защита на правото на свободни избори – обхват, предпоставки, практика по български дела.

18. Защита на правото на собственост – чл. 1 от Протокол 1. Обхват на понятието “собственост” в практиката на ЕСПЧ; трите правила, включени в текста; предпоставки и ограничения на правото на собственост; право на обезщетение; практиката на Европейския съд по български дела

19. Защита на правата по Протокол № 4 – обща характеристика. Защита на свободата на придвижване – чл. 2 от Протокол 4. Същност, обхват, вътрешно-правни средства за защита. Практика на Европейския съд по български дела.

20. Защита на правата по Протокол № 7. Същност, обхват, предпоставки; практика на Европейския съд по български дела.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на студентите се извършва въз основа на комплексен критерий: участие на студентите в дискусиите по време на семинарните занятия; качество на подготвената писмена работа по предварително поставена задача от изучаваната проблематика и полагаването на устен изпит – събеседване с преподавателя. За студентите от редовно обучение ще бъде взето предвид участието им в семинарите при обсъждането на конкретни предварително зададени казуси.

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

1. Основни права и свободи /наръчник/. С., 2011 г.
2. Практическо ръководство върху критериите за допустимост на жалбите до Европейския съд по правата на човека (изготвено от Отдела за правни изследвания на Секретарията на Съда). С., 2011

ДОПЪЛНИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

3. Боев Б., Кашъмов А., Кънев К. и др. Свободата на изразяване /Увод в правата на човека/. С., Сиби, 2010 г.
4. Кънев, Красимир. Защита от изтезания, жестоко, нечовешко или унижително отношение /Увод в правата на човека/. С., Сиби, 2009
5. Harris, D.J., O'Boyle, M., Warbrick C. Law of the European Convention on Human Rights. second edition New York. : Oxford University Press, 2009,

Август 2016